

Iskola a határon: ez az év is jól kezdődött

Mindig újjáéled a Merzse mocsár

Ahol gyerek van, ott munka is van – mondja *Petrőczy Tibor*, a Rákoscsaba és Rákoskert határán lévő Zrínyi Miklós Általános Iskola igazgatója. Márpedig itt mindkettőből akad elég. Gyerekből például csaknem 600, ami a tavalyinál inkább több mint kevesebb. Ami a pedagógusokat illeti: a nyugdíjba vonultak helyét is betöltötték, viszont az eddig is aktívak közül senkit sem kellett elküldeni. Jól kezdődött a tanév.

– *Miért kellett volna tanítókat, tanárokat utcára tenni, ha nem csökkent, hanem nőtt a gyereklétszám? A laikus azt gondolná, több gyerekhez több pedagógus kell?* – kérdezem a nagy tapasztalatú intézményvezetőtől, az ismert biológianarrától, a Merzse mocsár „atyjától”, védelmezőjétől.

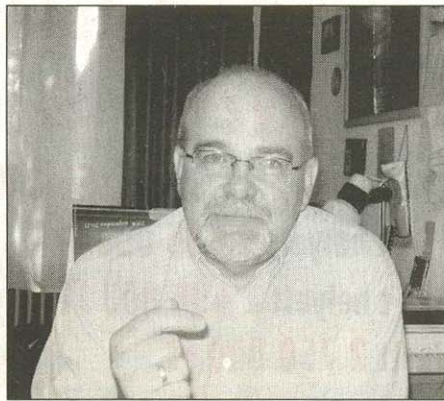
– Azért, mert a közoktatás szüntelen átalakítása nyomán mára már a minimálisra csökkent a tanítandó órák száma, és ehhez mind kevesebb pedagógus szükséges – válaszolja. – Ma az iskola a nevelési feladatait alig-alig tudja ellátni, mert a szakkörök és a korrepetálások nagy részét kényszerből megszüntették. A napközi még működik. Mind a hat csoport csordultig tele van, annak ellenére, hogy két iskolaotthonos osztályt is működtetünk. Az idén jutottunk el először oda, hogy újabb tanulókat a napközibe már nem tudunk felvenni.

– *Mivel magyarázható ez az állapot?*

– Részben a törvényi rendelkezések következményeivel, részben pénzügyi problémákkal. Tavaly ilyenkor még voltak szakköreink, még voltak korrepetálásaink, majd a kényszerhelyzetekből adódóan minden intézménytől visszavontak öt százalékot. Ez közel tizenöt millió forint mínusz jelentett, csak nálunk. A beszűkült pénzügyi mozgástér természetesen nemcsak a Zrínyi iskolát érinti. Természetesen folyamatosan próbálkozunk olyan felosztásokat kikísérletezni, hogy legalább néhány tanórán kívüli foglalkozást is tudjunk működtetni.

– *Mit jelent a gyakorlatban a lecsökkent tanítási óraszám?*

– Azt, hogy például az ötödik és a hatodik osztályban egy héten kétszer, illetve háromszor mindössze négy tanítási órájuk van a gyerekeknek. Utána azok, akik nem napközisek, nem az iskolaotthonos osztályba járnak, mehetnek Isten hírével haza vagy oda, ahova tudnak. A módosabb szülők fizetős foglalkozásokra, különórákra, sportprogramokra íratják be gyermeküket, a többiek nem. Ez a folyamat valamilyenkor azzal a hangzatos szlogenrel kezdődött,

– *– Hogy csökkenteni kell a gyermekek terhelését. Erre csökkentették az óraszámot.*

– *Az óraszámot? Nem, a tananyagot?*

– Az óraszámot. Az előírt kötelező tananyag csökkentése nehezen felismerhető... És ez idáig fajult.

– *Ha ez így megy tovább, akkor lassan már iskolába sem kell járniuk a gyerekeknek... Elérkezett a paradicsomi állapot...*

– Én erről nem vagyok meggyőződve. De van az idei tanévnek az oktatási kormányzat által bevezetett másik újítása is, az úgynevezett nem szakrendszerű oktatás. Ez azt jelenti, hogy az ötödik és a hatodik osztályban készségfejlesztő órákat iktatunk be, ahol az írást, olvasást, számolást, a szövegértést, illetve kompetenciákat kell fejlesztenünk. Az óraszám-csökkentések miatt ugyanis már az első négy osztályban többnyire a gyakorló órák maradtak el, és ezt valahol pótolni kell. Valaki kitalálta: történjen az ötödik és a hatodik osztályban, de úgy, hogy az eredeti tananyag sem szenvedhet csorbát. Nem lesz egyszerű feladat, de a pedagógusok, mint annyi mással, bizonyára ezzel is megbirkóznak.

– *Kérem, beszéljünk derűsebb dolgokról. Például a természetvédelemről. Tavaly, és az idén is száraz, meleg nyarak voltak. Vajon hogy vészelte át a főváros és egyben a terület határában lévő vizes élőhely, a Merzse mocsár?*

– A mocsár állapotáról az érdeklődők személyesen is meggyőződhetnek, a Kulturális Örökség Napjai keretében ugyanis közös túrára mentünk a Merzse. A helyi védelem alatt álló terület meglehetősen megviselt állapotban találtuk, a vízutánpótlás hiánya az élővilágban károkat okozott. Kétségbeesésre még sincs ok, a mocsár ugyanis csupán az elmúlt húsz évben is többször kiszáradt, csontszárazra, különleges növény- és állatvilága is jórészt eltűnt, hogy azután jobb években esetleg újjáéledjen. Meglehetősen változatos volt

a mocsár története mindig, jellemző például, hogy csatornák körülötte a hetvenes években azért épültek, hogy levezessék a vizét, és minél nagyobb terület legyen bevonható a mezőgazdálkodásba. Később az egyik levezető árkon keresztül próbálkoztunk a hiányzó víz mesterséges pótlásával. A vízutánpótlás céljából fúrt kutak is épültek, amelyek egészen a múlt évig működtek. Azóta újra kizárólag az időjárás kegyeiben bízhatunk.

– Tévedés azonban azt hinni, hogy az utóbbi évek végleges változást okoztak. A kilencvenes években előfordult például, hogy az éves csapadékmennyiség a tavalyinak is alatta maradt, és a térségben nem érte el a négyszáz millimétert(!), ami már-már félsivatagi állapotokat jelent. A vizes élőhelyekre jellemző növényzet, állatvilág, nem utolsósorban a kételtűek azonban átvészelték az időjárás szélsőségeit. A sajátos flóra és fauna egy része pedig ma is létezik, és minden okunk megvan, hogy bízunk az újjáéledésében, kiteljesedésében.

– *A természet csapásaival ellentétben miként élte át a Merzse az ember pusztításait?*

– Nehezen. A vízmaradvány és a mocsár fölé épített madárlest például egyesek rendre elbontják, elhordják, esetenként tüzet raknak rajta, a Fővárosi Önkormányzat pedig mindig rendbe hoztatja az építményt. Másfél-kétévente elfogy a madárles épülete, majd újjáéled, mint – reményeink szerint – maga a Merzse, mert szükségünk van erre a negyven hektáros lélegző zöldfelületre.

DEREGÁN GÁBOR

KÖNYVKÖTŐ MESTER

Molnár Sándor

1089 Bp., Diószeghy S. u. 12.

Telefon: 313-3123